

no nete otrok je ljudstvo ganilo do solz. Občudovati je požrtvovalnost tovarišice, ki je kot edina učna moč na obmeini štirirazredni naštudirala igriči in pripomogla do tako lepega uspeha. Oblasti pa bi nai vendar enkrat nоказale, da razumevajo težkoče na meji in čimprej izpolnijo obmejna učna mesta!

E. V.

— po V Bakovih — v Prekmurju je priredila šolska mladina dne 11. februarja pod vodstvom agilnega šolskega voditelja Deškoviča šolsko veselico. Na vzpredu so bile deklamacije, petje in dve enodejanki »Kaznovani šaljivec« in »Lažnjiva Milena«. Že večkrat smo imeli priliko opazovati, kako črsto se zna o bakovski učenci obračati na odru. Tudi to pot so izvajali učenci svoje uloge izborni. Plačilo za trud šolsk. vodji je bila povhala in priznanje občinstva.

— po Šoštanj. V nedeljo, 25. februarja je priredila ljudskošolska mladina pod vodstvom učiteljstva otroško igro »V kraljestvu palčkov«, ki je v gmotinem kar kar moralnem oziru nad vse pričakovanje lepo uspela. Da je s takimi prireditvami treba velikansko potropljenja in dela, je znano vsem, ki se bavijo s tem. Igralo se je tako ljubko, precizno in naravno, da se je vse čudilo. No, pa saj je bila tudi dvorana nabita polna! Brezhibna je bila tudi scenerija, obleka pačkov, vil, kralja — nad vse pa je ugajal »Norček« — neka učenca iz V. razreda, ki bi lahko v tej ulogi nastopila na vsakem odru. Vodstvo prireditve je bilo v rokah tovarišic Trobejeve in Okornove ter tovariša Tajnika, pomagalo pa je seveda pridno tudi ostalo učiteljstvo. Trud ni bil zaman in je z usvetovalom lahko zadovoljno in tudi ponosno vse učiteljstvo ki je pripomoglo na en ali drug način k uprizoritvi. Kakor se čuje, se bo igrica ponovila čez 14 dni ali 3 tedne.

VSAK JUGOSLOVAN MORA BITI ČLAN JUGOSLOVANSKE MATICE!

Nove knjige in druge publikacije.

— kpl Stanovsko - strokovna knjižnica Udrženja Jugosl. Učiteljstva — Poverjeništvo Ljubljana. Zvezek I: I. Organizacija jugosl. učiteljstva, II. Pravila UJU, III. Poslovnik UJU — Poverjeništvo Ljubljana. Izdalo in založilo Udrženje Jugoslovenskega Učiteljstva — Poverjeništvo Ljubljana. Učiteljska tiskarna, Franciškanska ul. 6. — Cena za člane 3 Din, za nečlane 4 Dinarje.

Knjizevnost in umetnost.

— k Stanovsko - strokovna knjižnica Udrženja Jugosl. Učiteljstva — Poverjeništvo Ljubljana. Zvezek I. Vsebina: Predgovor. — Organizacija Jugoslovenskega učiteljstva. Udrženje Jugoslovenskega učiteljstva: Centrala UJU. Poverjeništvo UJU. Okrajna učiteljska društva UJU — Poverjeništvo Ljubljana. Specijalna in strokovna učiteljska društva. Stalni uradi UJU — Poverjeništvo Ljubljana. Stalni odseki UJU — Poverjeništvo Ljubljana. Kulturno - prosvetne ustanove slovenskega učiteljstva: a) književna založništva, b) mladinski listi, c) listi za šoli odraslo mladino, d) pedagoško znanstveni listi, e) knjižnice. Stanovsko - gospodarske ustanove v področju UJU — Poverjeništvo Ljubljana: a) zadruge, b) gospodarska društva, c) denarni sklad. — Organizacija Jugoslovenskega učiteljstva Julijanske krajine: Centrala, Okrajna učiteljska društva. — Stanovski in strokovni tisk za Jugoslovensko učiteljstvo: Centralni listi. Glasila Poverjeništva UJU. Drugi prosvetni, stanovski in strokovni listi. Gospodarsko stanovski listi. Srednješolski profesorski listi. Uradni in službeni listi. — Pravila Udrženja Jugoslovenskega učiteljstva: Ime i sedež. Svrha. Sredstva. Ustrojstvo. Članstvo. Uprava. Skupštine i sestanci. Delokrug Izbori. Članarina. Nadzorni Odlok. Časni Sudovi. Razpust Udrženja. Prelazna naredenja. — Poslovnik UJU — Poverjeništvo Ljubljana: Ime i sedež. Namen. Sredstva. Članstvo. Pristop in izstop članov. Dolžnosti in pravice članov. Uprava. Odseki. Sklepenost in glasovanje. Volitve. Stroški uprave. Članarina. Rezervni sklad. Centralna knjižnica. Poročila stanovskim glasilom. Poslovanje. Nadzorstveni odbor. Castni sod. Razpust poverjeništva. Splošne in prehodne določbe.

Naša gospodarska organizacija.

— g Občni zbor društva za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani se vrši z običajnim sporedom v sredo, dne 28. marca, ob 10. uri dop. v zgornjih prostorih Učiteljske tiskarne. K oblini udeležbi vabi odbor.

— g Učiteljski zdraviliški dom v Rog. Statini. Zadržnikom se naznana, da se III. redni občni zbor zadruge ne more vršiti dne 19. marca 1923 — kakor je bilo razglašeno v 9. štev. »Učit. Tov.«, ker sta načelnik in tajnik zadržana kot predsednika volilnih odborov pri volitvah načelnih poslancev za narodno skupščino. Občni zbor se zato preloži na sredo dne 28. marca 1923; čas, dnevni red in prostor ostanejo neizpremenjeni. Seja načelnstva se vrši ob 9. uri, skupna seja načelnstva in nadzorstva pa ob 9.30 istega dne. — Načelnik: Ant. Gnus.

— g Društvo v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotom občni zbor bo 28. marca 1923 ob pol 10. uri v Učiteljski tiskarni.

— g Društvo »Narodna Šola« bo imelo svoj občni zbor 28. marca 1923 ob 9. uri v Učiteljski tiskarni.

— g Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani, registrirana zadruga z omejenim jamstvom je imela svoj občni zbor 2. februarja t. l. Računski zaključek za leto 1922. ki je bil orisovan v letosnji 3. številki »Učiteljskega Tovariša«, je bil odobren. Obrestna mera hranilnih vlog se je dvignila od 4% na 5%, ona posojil pa od 7% na 9%. Poverjeništvo UJU je prejelo podpore 150 Din. Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta pa 250 Din. Pri tej priliki se naznana, da se na dopise brez vposlanih znakov za 4 Din ne odgovara.

— g Učiteljski dom v Mariboru. Darila: Obveznice 50 drž. inv. posojila (s kuponi od sept. 1922. dalje): Kovačič Eda, naduč. pri Sv. Marijeti na Dravskem polju I à 100 Din; Berčič Alojzij, naduč. v Špitalcu I à 100 Din; Skok Ela, učit. v Špitalcu I à 100 Din; Čuček Jelena, učit. v Grinčincu (Prekmurje) I à 100 Din; Telček Andrej, naduč. v Tišini (Prekmurje) I à 100 Din; Zdolšek Bogomir, naduč. v Letuši I à 500 Din (s kuponi od marca 1923. dalje): Bregant Zmag, učit. v Rajhenburgu I à 500 Din; to je 15 obveznic à 100 Din; skupaj z zadnjimi izkazanimi 82 obveznicami 97 obveznic à 100 Din — **9700 Din**. Srčna hvala! Kdo bo postal 100. obveznico? Prekmurčani, zganite se! Saj boste tudi vi imeli koristi od U. D. Saj menda niste v Prekmurju! Članarina za 1922: Lecker Tilka in Židar Verena, učiteljici v Š. Vidu pri Grobelnem, vsaka à 10 Din — 20 Din. — Za Neratov temeljni kamen so poslali Učiteljstvo pri Sv. Marku nižje Ptujia 25 Din; Vukan Koloman, naduč. v Bodoncih, (Prekmurje) 10 Din; Viher Leopold, naduč. v Š. Janžu na Vin. gori, 10 Din, Učiteljstvo v Hotizi (Prekmurje) 30 Din, skupaj 75 Din. — Kot dobrotnik U. D. se je obvezal tov. Rado Mejevček, naduč. v Orlišavi platiči znesek 200 Din v mesečnih obrokih ter že vpostavljal obrok 20 Din. Vsem darovalcem prav iskrena hvala!

— g Članom Učiteljske samopomoči. Za 85. smrtni slučaj — Vida Skalovnik, Rajhenburg — se je nakazalo dedičem Din 1016 posmrtni. Položnice za 84. in 85. smrtni slučaj prejmejo člani v aprilu. Kdor ni se poravnal zneska na zadnjo položnico prosimo, da storiti to do 1. aprila tega leta.

Iz nase stanovske organizacije.

Gibanje okrajin društev v Sloveniji.

Tainike okrajin učiteljskih društev, ki še niso vnesli seznama s tovariši po ročenih učiteljc. šolskih vrtnaric in vpojencev, ponovno prosim, da te sezname nemudoma vpošljejo, ker sicer ne moremo izvršiti sklepa ožrega posvetova glede članarine omenjenih. — Upravnik listov.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA NOVOMESKI OKRAJ je imelo v soboto dne 10. februarja 1923 v deški šoli v Novem mestu svoj redni občni zbor.

Tovariš predsednik otvoril 33. občni zbor ter konstatira sklepcnost. V svojem poročilu omenja, da imamo v okraju še precej neorganiziranih in tiz zasužijo vse naše preziranje. V organizaciji je moč! Vse, prav vse, kar imamo, smo dosegli samo potom organizacije.

Tajniško poročilo je podal tov. Hočevar. Društveni odbor je imel, ker so se vse društvene zadeve obravnavale na zborovanjih, samo dve seji: zborovanje pa je bio 6. Na teh so se obravnavale važne šolske in stanovske zadeve. Več vlog se je poslalo na šolske oblasti ter na UJU poverjeništvo v Ljubljani. Udeležba je bila na vseh zborovanjih približno ena in ista. Zbralo se nas je 50—60, seveda vedno eni in isti. Malomarnost nekaterih članov zasužju pač vso grajo. Društveni odbor je povabil pismenim potom vse neorganizirane, da naj pristopijo k društvu, a odzvali sta se samo dve tovariši. Izmed zborovanj je bilo najvažnejše ono v Trebnjem, kjer nam je pokazalo ondoto učiteljstvo, kako naj pospremuje stanje šola šolske odre. Tov. Kosec je takrat podal nekaj praktičnih navodil, kako da pride šola do svojega odra. Tudi učiteljstvo drugih šol v našem okraju je priredilo v minimum letu več mladinskih predritev.

Blagajniško poročilo je podal isti tovariš. Iz njega posnamemo, da je imelo društvo v minulem letu 11.947 Din 55 p. denarnega prometa. Posameznosti ne bom navajal, samo to moram pribiti da je sramota za tiste tovarišice in tovariši, ki so odnesli društvo Članarino. Prejemali so liste, a ko ih je odbor potirjal za plačilo, so izjavili, da ne plačajo, ker niso prejeli nikakega lista. Članarino zanje pri UJU je moralno utpretil društvo. Stanovska zavednost, kje si! V prihodnje bom objavljati take tovarišice in tovariše v stanovskem glasilu, da bodo zvedeli vse, kako zavedni so nekateri!

Članarina za leto 1923 se dolazi na 100 Din; upokojenci in tovarišice poročene s tovariši plačajo 40 Din.

Ferijalni Savez. O tej točki je odbirno poročal tov. Pintar. Osnovala se je podružnica T. S. v okviru učiteljske društva.

Volitve. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Matko Martin, Novo mesto; podpredsednik Miško Kosec, Trebnje; tajnik Viktor Pirnat, Novo mesto; blagajnik Fran Hočevar, Šmiljan pri Novem mestu; odbornik: Dragomir Gregorc, Toplice, Ruška Ravnekarjeva, Vafta vas; namestnica: Milena Sušnikova, Lina Klemenčičeva ter Marija Arhova — vse v Novem mestu. Ko se je še določitev prihodnjega zborovanja prepustila novemu odboru, je tovariš predsednik zaključil občni zbor.

+ Učiteljsko društvo za slovenigrški okraj je imelo svoj redni občni zbor dne 8. II. t. l. v Slovenjgradcu. Odsotnih

je bilo precejšnje število članov. — Predsednik pozdravi navzoče, predvsem g. nadzornika Grmovoška ter novodošlo članico tov. Hedvige Fohn iz Š. Janža pri Dravogradu, konstatira sklepčnost in preide k dnevnem redu.

Tov. predsednik poroča o zadnji seji širšega posvetova U. J. U. v Ljubljani in priporoča, naj si društvo naroči »Narodno Prosveto«, kar se sprejme. Prečita se dopis »U. D.« v Mariboru in dopis, v katerem se priporoča knjižnica Radovanovića »Osnovne nastave«. (Nekaj izvodov se je že razprodalo.)

Predavanju tov. Schechelna o zgodovini kraja »Slovenjgradec« so člani sledili z zanimanjem.

Poročila: Iz poročila tajnice smo poznali, da je imelo društvo v preteklem društvenem letu 6 zborovanj, katerih so se člani (z enkratno izjemo) udeležili v povoljnem številu. Daljših predavanj je bilo 5. Društvo je štelo 34 rednih članov. — Poročilo blagajničarke je izkazalo 2200-36 D skupnih dohodkov in 2170-75 D izdatkov, torej prebitka 29-61 Din. — Pri sotni pregledovalcev računov je našel predložene račune v najlepšem redu, nakoč se je tov. blagajničarki izrekel absolutorij.

Volitve: Izvoljen je bil dosedanji odbor s spremembou podpredsednika. Predsednik: Josip Purkhart (Š. Ili pri Mislinji), podpredsednik: Ignac Kaffou (Š. Janž pri Dravogradu), tajnica: A. Vaupotova (Slovenjgradec), blagajničarka: Marija Arnuševa (Sv. Martin pri Slovenjgr.), odbornika: K. Barle (Sv. Martin pri Slovenjgradi), in Fr. Mlinšek (Šmiklavž pri Slovenjgradcu), knjižničarka: A. Vaupotova (Slovenjgradec). Prihodnie zborovanje bo dne 12. aprila v Slovenjgradcu.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POLITICKA OKRAJA LJUTOMER IN GORNJO RADGOONO JE IMELO SVOJ OBČNI ZBOR v narodni šoli v Križevcih pri Ljutomeru dne 11. januarja 1923 ob navzočnosti 45 članov. Po pozdravu tov. predsednika prečita odborniki svoja letna poročila, na kar se na predlog tov. Sadarja izreče celokupnemu odboru absolutorij in priznanje.

To se preide k novim volitvam, ki so se vrstile po listkih. Med tem pa prečita tov. blagajnik imena posameznih članov, ki izjavijo, da so redni člani in se ostanejo. Nekaj članov se je črtovalo.

Članarina se določi na letno 100 Din in sicer 80 Din za UJU; 10 Din za domačo društvo in 10 Din za Učit. Dom v Mariboru od vsakega člana. Omožene tovarišice poročene s tovariši plačajo le 20 Din letno. Članarina se plačuje najmanj četrletno naprej.

O »izgovoru trdega« je predaval ravnatelj mesec šole iz Ljutomeru tov. Baukert, ki je žel obilo priznanja. Razvila se je živahná debata. Končno je bila sprejetă sledeča resolucija: »Da ne pridevmo v konflikt s pravopisem in govorom na nižji stopnji osnovne šole, prosimo višji šolski svet, naj naredi glede izgovora trdega «a» predraga v toliko, da se izvaja ista le na višji stopnji osnovne šole.«

Sledilo je nato predavanje tov. Čulka so poskušali srbohrvaščine v osnovni šoli in predavanje viš. živinodržavnika iz Ljutomeru o pasji steklini.

Tov. Ivanšič je poročal o sklepih zadnje seje širšega posvetova »UJU nov. Ljubljana« in apeliral na učiteljstvo, da vedno podpira »Učiteljsko tiskarno«. Predlog tov. predsednika, da se tov. ravnatelju Antonu Gmnsu pošlje društvena čestitka k 60letnici se z odobravanjem enoglasno sprejme. Sklene se, da se vrši prihodnje zborovanje 8. marca v Gornji Radgoni.

Koncem zborovanja sta v energičnem in temperamentnem govoru ožigosalni tovariši Perko in tov. Cvetko nečuvno postopanje vladje glede naših beraško plačnih plač in izjavila, da bomo primorani v borbi za obstanek res riskirati svoj poklic. Učiteljstvo jima je glasno pritrjevalo, a ker ni bilo nobenega konkretnega predloga, zaključi tov. predsednik krasno uspelo zborovanje.

Vršila se je na to L odborova seja, kjer se je konstituirala novo izvoljeni odbor sledeče: Predsednik: tovariš Karel Mavrič, podpredsednik: tov. Ljudevit Ivanšič, tajnik: tov. Mirko V. Sadar, blagajnik: tov. Ciril Mikl, knjižničar: tov. Slavko Stopar, pevovodja: tov. Franjo Cvetko, namestnik tajnika: tov. Andrej Horvatčič, namestnik blagajnika: tov. Franjo Čeh, namestnik knjižničnika: tov. Franjo Zacherl. Pregledovalca računov: tovariša Janko Jank Furst in Franjo Čukl.

+ PRI DRUGEM ZBOROVANJU UCIT. DR. ZA BREŽIŠKI IN SEVNISKI OKRAJ nam je predavala gdje. Štupica, učiteljica srbo-hrvaščine v Krškem o »Početni obiski srpsko-hrvaškega jezika na osnovnoj šoli«. Predavateljica nam je v kratkih, jednatičnih črticah orisala pot, katere naj bi se držali pri poskušanju srbo-hrvaščine. Navzoč so predavanju z zanimanjem sledili in ga z burnim odobravanjem vzprejeli, predsed